

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A digitális kompetencia

Abonyi-Tóth Andor
 ELTE Informatikai Kar
 Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Média Informatika és Technológia Csoport
abonyita@inf.elte.hu

1

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Miről lesz szó?

- Kulcskompetenciák
- Digitális kompetencia (ismeretek, készségek, attitűdök)
- Digitális kompetencia és a pedagógusképzés viszonya
- Mely területeken van elmaradás?
- Jó gyakorlatok
- Hasznos tippek / trükkök

2

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Háttér

2000 márciusában a lisszaboni Európai Tanács új stratégiai célt határozott meg az Európai Unió számára

- az Európai Uniónak arra kell törekednie, hogy a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudás alapú gazdasága legyen
- magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek egyik fő összetevője az új alapkészségek elsajátításának az ösztönzése.

Forrás: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-02_kulcskompetenciak

3

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Háttér

A lisszaboni Európai Tanács arra szólította fel a tagállamokat, a Tanácsot és a Bizottságot, hogy dolgozzák ki az **egész életen át tartó tanulás** során elsajátítandó „új alapkészségek európai referenciakeretét”, amelynek tartalmaznia kell az *információs és kommunikációs technológiák, a technológiai kultúra, az idegen nyelv, a vállalkozás és a szociális kapcsolatok* területén szükséges készségeket.

Forrás: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-02_kulcskompetenciak

4

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Háttér

A részletes munkaprogram (ET, 2002. február) a következőképpen egészítette ki az alapkészségek sorát:

- írás-olvasási és számolási készség (alapvető készségek),
- alapképességek a matematika, a természettudományok és a technológia terén,
- az információs és kommunikációs technológiák és az egyéb technológiák alkalmazásához kapcsolódó készségek,
- a tanulás tanulása,
- szociális készségek,
- vállalkozói készség és kulturális befogadás készsége.

Forrás: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-02_kulcskompetenciak

5

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Háttér

Külön munkacsoport foglalkozott (2001-től) a kulcskompetenciákkal

- Fő feladata az új készségek meghatározása volt, valamint annak vizsgálata, hogy miként lehetne ezeket a készségeket jobban beépíteni a tantervekbe, illetve azokat egész életen át tanulni és fenntartani.
- A munkacsoport különös figyelmet fordított a hátrányos helyzetű csoportokra, azaz a sajátos nevelési igényű tanulóakra, a korai iskolaelhagyókra és a felnőtt tanulóakra.

Forrás: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-02_kulcskompetenciak

6

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Háttér

- Más projektek illetve kutatások is foglalkoztak a szükséges alapképességekkel
  - DeSeCo-projekt, ASEM, Eurydice, PISA 2000
- Az Európai Tanács által Lisszabonban kért, képességekhez kapcsolódó referenciakeretet az **egész életen át tartó tanulás** szemszögéből kellett kidolgozni. Azaz nemcsak a kötelező oktatás során kialakult, hanem az élet folyamán elsajátított, megújított és fenntartott képességeket is tartalmaznia kellett.

Forrás: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-02_kulcskompetenciak

7

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Háttér

A munkacsoport olyan referenciakeretet dolgozott ki, amely **nyolc**, a tudás alapú társadalomban mindenki számára nélkülözhetetlennek ítélt **kulcskompetencia-területet tartalmaz.**

Forrás: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-02_kulcskompetenciak

8

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai KAR Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A kulcskompetenciák nyolc területe

1. Anyanyelvi kommunikáció
2. Idegen nyelvi kommunikáció
3. Matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák
- 4. Digitális kompetencia**
5. A tanulás tanulása
6. Személyközi és állampolgári kompetenciák
7. Vállalkozói kompetencia
8. Kulturális kompetencia

9

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai KAR Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Fogalom magyarázatok

- A 'kompetencia' a **készségek, ismeretek, adottságok és attitűdök együttesére** utal, és a „know-how” mellett a tanulásra való képességet is magában foglalja.
- A 'kulcskompetencia' olyan kompetencia, amely az élet következő három összetevőjének valamelyike szempontjából döntő:
  - a **személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke)** ~ a kulcskompetenciáknak képessé kell tenniük az embereket arra, hogy életük során olyan személyes célok elérésére törekedjenek, amelyek kijelölését személyes érdeklődésük, törekvéseik és a folyamatos tanulás iránti vágy határozza meg;
  - **aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke)** ~ a kulcskompetenciáknak mindenki számára lehetővé kell tenniük a társadalom életében való aktív részvételt;
  - **foglalkoztathatóság (emberi tőke)** ~ minden egyes embernek képesnek kell lennie arra, hogy tisztességes munkához jusson a munkaerőpiacon.

Forrás: http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=kompetencia-02_kulcskompetenciak

10

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai KAR Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Kulcskompetenciák a NAT 2007-ben

- A 202/2007. (VII. 31.) kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (a 243/2003. (XII. 17.) kormányrendelet módosítása)
  1. anyanyelvi kommunikáció
  2. idegennyelvi kommunikáció
  3. matematikai kompetencia
  4. természettudományos kompetencia
  - 5. digitális kompetencia**
  6. a hatékony, önálló tanulás
  7. szociális és állampolgári kompetencia
  8. kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
  9. esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

11

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai KAR Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Digitális kompetencia definíció

- A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak (ITT) magabiztos és kritikus használatára való képesség a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban.
- Ezek a kompetenciák a logikai és kritikai gondolkodással, a magas szintű információkezelési készségekkel és a fejlett kommunikációs készségekkel állnak kapcsolatban.
- Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazásához kapcsolódó készségek a legalapvetőbb szinten a multimédia technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel.

12

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A kompetenciát alkotó – mindig az adott kontextusnak megfelelő – ismeretek, készségek és attitűdök

Az ITT természetének és a mindennapi élet különféle kontextusaiban betöltött szerepének, illetve lehetőségeinek alapos ismerete, amely magában foglalja:

- a legfontosabb számítógépes alkalmazások, köztük a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés, az adatbázisok, az információátvitel és -kezelés ismeretét;
- az internet és az elektronikus kommunikáció (e-mail, videokonferencia, egyéb hálózati eszközök) használata által nyújtott lehetőségek, valamint a valóság és a virtuális világ közötti különbségek felismerését;
- az ITT felhasználási lehetőségeinek az ismeretét a személyiség kiteljesítését, a társadalmi beilleszkedést és a foglalkoztathatóságot elősegítő kreativitás és újítás terén;
- a rendelkezésre álló információk megbízhatóságának és érvényességének (elérhetőség/elfogadhatóság) alapszintű megértését és annak felismerését, hogy az ITT interaktív használata során bizonyos etikai elveket tiszteletben kell tartani.

13

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A kompetenciát alkotó – mindig az adott kontextusnak megfelelő – ismeretek, készségek és attitűdök

Mivel az információs társadalom technológiáinak alkalmazására egyre több lehetőség van a mindennapi életben, így a tanulásban és a szabadidőben, a szükséges készségek a következők:

- elektronikus információk, adatok és fogalmak keresése, gyűjtése és feldolgozása (létrehozása, rendszerezése, a fontos és nem fontos, szubjektív és objektív, a valóságos és a virtuális közötti különbségtétel), valamint szisztematikus módon történő felhasználása;
- a megfelelő segédeszközök (prezentációk, grafikonok, táblázatok, térképek) használata összetett információk létrehozása, bemutatása vagy értelmezése céljából;
- internetes oldalak elérése és az azokon történő keresés, valamint internet alapú szolgáltatások, pl. vitafórumok és elektronikus levelezés használata;
- az ITT használata a kritikai gondolkodás, kreativitás és újítás szolgálatában különböző kontextusokban otthon, a szabadidőben és a munkahelyen.

14

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A kompetenciát alkotó – mindig az adott kontextusnak megfelelő – ismeretek, készségek és attitűdök

Hajlandóság az ITT használatára az önálló és a csapatban végzett munka közben, kritikai és reflektív szemlélet alkalmazása a rendelkezésre álló információk értékelése során.

- Pozitív viszonyulás az internet-használathoz és fogékonyság a világháló biztonságos és *felelős* használata iránt, beleértve a személyes szféra és a kulturális különbségek tiszteletben tartását is.
- Érdeklődés a *látókör szélesítése* érdekében történő ITT-használat iránt kulturális, társadalmi és szakmai célú közösségekben és hálózatokban való részvétel révén.

15

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

**DIGITÁLIS KOMPETENCIA ÉS
A PEDAGÓGUSKÉPZÉS
VISZONYA**

16

ELTE **INFORMATIKAI KÖR** Média- és Oktásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A pedagógusképzésben megjelenő vonatkozások

- Az IKT oktatásban történő alkalmazásának életkorpedagógiai aspektusai, tájékozottság az erre irányuló kutatások és eredményeik vonatkozásában.
- Hajlandóság az informatika eszköz- és szoftverkörnyezetének különféle tárgyakban műveltségi területeken történő alkalmazására.
- Az informatikai eszközök és szoftverek pedagógiai szempontú értékelésének képessége.
- A műveltségtartalmak tanulását segítő digitális oktatási segédanyagok készítésének képessége. Az ehhez szükséges szaktudás birtoklása.
- Az információszerezés és válogatás, információfeldolgozás, továbbítás, tárolás és elrendezés módjainak, tanulási - tanítási eljárásainak ismerete.

Forrás: Farkas András (BDTF)
http://www.bdtf.hu/pszk/Lett%20dokumentumok/HEFOP_3_3_2_05_1%20projekt/Kompetenci%C3%A1k%20fejleszt%C3%A9se%20a%20pedag%C3%B3gusk%C3%A9pz%C3%A9sben.pdf

17

ELTE **INFORMATIKAI KÖR** Média- és Oktásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A pedagógusképzésben megjelenő vonatkozások

- Az informatika, számítástechnika korszerű eszközrendszerének megismerési, tanulási eljárásainak ismerete.
- Felkészültség az iskolai számítógépes hálózati infrastruktúra oktatási célokat szolgáló üzemeltetéséhez.
- Az informatikai alapszoftverek tanulási, közvetítési eljárásainak szakszerű ismerete.
- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztésének, valamint a tevékenységközpontú tanítási eljárások informatikai vetületeinek, lehetőségeinek ismerete.
- Az informatikai ismeretek közvetett átadásához szükséges saját tudás és képességrepertoár pontos ismerete. (pl. módszeres és önálló szoftverfeldolgozás képessége, oktatástechnikai eszközök ismeretének birtoklása, igényesség az elektronikus dokumentumok előállításánál)

Forrás: Farkas András (BDTF)
http://www.bdtf.hu/pszk/Lett%20dokumentumok/HEFOP_3_3_2_05_1%20projekt/Kompetenci%C3%A1k%20fejleszt%C3%A9se%20a%20pedag%C3%B3gusk%C3%A9pz%C3%A9sben.pdf

18

ELTE **INFORMATIKAI KÖR** Média- és Oktásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A pedagógusképzésben megjelenő vonatkozások

- Jártasság többféle módszertani paradigma szerinti ismeretközvetítésben, tanulásmenedzselésben és képességfejlesztésben, ezek informatikai vetületeinek ismeretében. (pl. projektmunka, kooperatív tanulási technikák)
- Az IKT egészségügyi, lelki aspektusainak életkori, valamint egyéni jellegzetességeinek számbavétele, ismerete.

Forrás: Farkas András (BDTF)
http://www.bdtf.hu/pszk/Lett%20dokumentumok/HEFOP_3_3_2_05_1%20projekt/Kompetenci%C3%A1k%20fejleszt%C3%A9se%20a%20pedag%C3%B3gusk%C3%A9pz%C3%A9sben.pdf

19

ELTE **INFORMATIKAI KÖR** Média- és Oktásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Továbbképzések

<http://www.sulinet.hu/ikt/>

20

ELTE Művelődésügyi Minisztérium
 Informatikai Kar

Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Média
 Informatika és
 Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

DIGITÁLIS BENNSZÜLÖTTEK ÉS DIGITÁLIS BEVÁNDORLÓK

21

ELTE Művelődésügyi Minisztérium
 Informatikai Kar

Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Média
 Informatika és
 Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

Digitális bennszülöttek és digitális bevándorlók

A fogalmakat (Digital natives – Digital immigrants) Marc Prensky alkotta meg 2001-ben.

- A két fogalom eredetileg a tanulók és tanárok szerepének változására utalt, ma már egész generációkat jelöl.

Forrás: <http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=570>

22

ELTE Művelődésügyi Minisztérium
 Informatikai Kar

Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Média
 Informatika és
 Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

Digitális bennszülöttek

A digitális bennszülöttek már a legfiatalabb koruktól kezdődően együtt nőttek fel a digitális technológiákkal: számítógéppel, játékkonzollal, internettel, mobiltelefonnal, MP3 lejátszókkal.

Forrás: http://blaugh.com/cartoons/060901_kindergarten_wifi.gif
http://www.lthaka.hu/Kezdolap/?&news_id=17&page=details

23

ELTE Művelődésügyi Minisztérium
 Informatikai Kar

Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Média
 Informatika és
 Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

Digitális bennszülöttek – Digitális bevándorlók

Kisfiam hidd már el végre, hogy Téged nem letöltöttek, hanem úgy születtek meg!

Forrás: <http://larsegeand.files.wordpress.com/2009/06/born-digital-native.jpg>

Forrás: <http://atde.files.wordpress.com/2007/11/image.png>

24

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

VMRkids 2007 kutatási eredmény

- 15 évesnél fiatalabb gyerekek internetezési szokásait mérték fel (2500 fő megkérdezésével)
  - a 11-14 éves internetezők több mint fele évek óta használja a világhálót,
  - a 7-10 évesek kétharmada az utóbbi egy évben kezdett internetezni
  - az ennél is fiatalabbak 55 százaléka pedig az elmúlt pár hónapban lett internet-használó.
  - Ez jelzi, hogy az internet használatát viszonylag korán, jellemzően már 10 éves kor alatt elkezdik a gyerekek.

Forrás: http://www.nrc.hu/kutatas/piackutatasprezentacioik?page=details&oldal=1&news_id=434&parentID=930

25

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

VMRkids 2007 kutatás

Internet használat a 6 éves és ennél fiatalabb internetezők körében

Tevékenység	Arány (%)
játékok	80
gyerekeknek szóló oldalak látogatása	71
meghallgatás, nézegetés	56
telefonálás, beszélgetés	15

Forrás: http://www.nrc.hu/kutatas/piackutatasprezentacioik?page=details&oldal=1&news_id=434&parentID=930

26

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

VMRkids 2007 kutatás

Internet használat a 7-14 éves internetezők körében

Tevékenység	7-10 évesek (%)	11-14 évesek (%)
játékok	92	90
e-mailedzés	89	81
ismerőskereső oldalak látogatása	83	81
chat, beszélgetés írásban	78	66
iskolai feladatok megoldása	82	63
tájékozódás, információkeresés	59	59
fiataloknak szóló oldalak látogatása	32	54
telefonálás, beszélgetés élőben	24	31
forum olvasás	5	18
webeszközök	4	14
forum közzététel	4	14
meghallgatás, nézegetés	10	37
blogolvasás	2	0
videó nézegetés	5	0
blogolás	2	5

Forrás: http://www.nrc.hu/kutatas/piackutatasprezentacioik?page=details&oldal=1&news_id=434&parentID=930

27

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

VMRkids 2007 kutatás

- A gyerekek többsége nem szörfölhet szabadon a világhálón, mivel szülei ellenőrzik és korlátozzák internet-használatát.
- Míg azonban 6 éves korig ötből négy gyermek csak szülői felügyelet mellett internetezhet, addig a 11-14 évesek körében már csupán 44 százalék a korlátozás mellett internetezők aránya, és 79 százalékuk leggyakrabban egyedül ül a gép elé.
- Chatelni szintén a nagyobbak szoktak: a 11-14 éveseknek már 66 százaléka „beszélget” az interneten.

Forrás: http://www.nrc.hu/kutatas/piackutatasprezentacioik?page=details&oldal=1&news_id=434&parentID=930

28

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

TNS–NRC InterBus Kutatás - 2009/I. -

- 2009 első félévében a hazai internet penetráció már meghaladta az 50%-ot; 52%-os szinten áll

Csaknem minden második háztartásban van számítógép

Országai számítógéppel és internettel való ellátottság
forrás: TNS-NRC 2008-2009. I. félév, 18-49 évesek

Év	Számítógép (%)	Internet (%)	Számítógép és internet (%)
2000	15	5	10
2001	20	8	15
2002	25	12	20
2003	30	15	25
2004	35	18	30
2005	40	22	35
2006	45	25	40
2007	50	28	45
2008	55	32	50
2009.I.	58	35	52

Forrás: http://www.nrc.hu/hirek?page=details&news_id=544

29

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Tények

- A magyar fiatalok gyakorlatilag a legfejlettebb országok tinédzserjeivel azonos arányban használják az új technológiákat: legyen az számítógép, internet, mobiltelefon vagy MP3 lejátszó.
- A 14-17 évesek 94 százaléka internethasználó, azaz ma gyakorlatilag alig van olyan magyar tinédzser, aki ne használna valamilyen formában a világhálót, 41 százalékuk MP3 lejátszóval, míg egy harmaduk digitális fényképezővel is rendelkezik.
- számukra magától értetődő, hogy mindennapi kommunikációjukat, érzelmi, társas életüket, alkotókedvüket és játékosságukat az internet, a mobiltelefon és már digitális eszközök segítségével, egymással és a legszélesebb nyilvánossággal megosztva élik.

Forrás: http://www.ithaka.hu/Kezdolap?&news_id=17&page=details

30

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Félelmek

- A virtuális világ az elidegenedés veszélyével fenyeget
- Szociális idiotákká válnak a fiatalok

Tényleg ez a tapasztalat?

- A Web 2.0-s lehetőségekkel, a közösségi oldalak használatával a fiatalok kapcsolatokat építenek, ápolnak. Gondolataikat blog-on közlik, podcastokat készítenek, videókat osztanak meg egymással.
- Az internet segíti a fiatalok társas kapcsolatainak építését és fenntartását, térben és időben egyaránt kiterjeszti a lehetőségeket.
- Szinte állandóan on-line állapotban vannak („always on”)

Forrás: <http://www.osztalyfonok.hu/cikk.php?id=570>

31

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Miért van ez így?

- A fiatalok élnek-halnak a technikáért
  - Egy kis része igen („geek”), de nem ez a mozgatórugója a folyamatoknak.
- Nem a technológia a vonzó, hanem az általa biztosított lehetőségek, azon belül is elsősorban a társas kapcsolatok, a játékos attitűdök különféle kifejeződései: a kommunikáció, a szórakozás és az önkifejezés.

Forrás: http://www.ithaka.hu/Kezdolap?&news_id=17&page=details

32

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Központ Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Kérdés

Én mint digitális bevándorló, hogyan tudom fejleszteni a digitális bennszülöttek digitális kompetenciáját?

Eredeti kép forrása: <http://witsalliance.files.wordpress.com/2009/09/aa039576-teacher-copy.jpg>

33

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Központ Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Dimenziók

Az új technológiák ismerete és használata

technológiai

Felelősségteljes interakciók és IKT-használat

Integrált

etikai

kognitív

Információk – hozzáférés, válogatás, kritikus értékelés

A hálózati technológiák alkalmazása a kollaboratív tudásépítésben

Calvani et al. (2008)

Forrás: Főző Attila: A digitális kompetencia fejlesztése
<http://www.slideshare.net/h2so4/a-digitalis-kompetencia-fejlesztse>

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Központ Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Digitális kompetencia a gyakorlatban

- **Technológiai feladatok:** az IKT technológiai elemeinek kezelése, tudatos használata
- **Szimulációs feladatok:** adatok, információk kezelése és értelmezése (probléma-alapú tanítás)
- **Kutatási feladatok:** információk gyűjtése, rendszerezése és kritikus válogatása (projekt alapú tanítás/tanulás)
- **Tartalomfejlesztés:** tartalom létrehozása egymással együttműködésben.

Antonio Calvani, Antonio Cartelli, Antonio Fini, Maria Ranieri:
 Models and Instruments for Assessing Digital Competence at School, Journal of e-Learning and Knowledge Society — Vol. 4, n. 3, September 2008 (pp. 183 - 193) Je-LKS

Forrás: Főző Attila: Digitális kompetencia fejlesztés a pedagógiai gyakorlatban
<http://www.slideshare.net/h2so4/digitalis-kompetencia-2009>

35

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Központ Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

IKT eszközök használata

- Önmagában nem elég! Számos tudáselem van, amelyet csak az IKT eszköz használattal nem lehet elsajátítani (pl. etikai, morális kérdések, szerzői jog, kritikusság).
- A digitális kompetenciának számos olyan területe van, amely IKT eszközök nélkül is fejleszthető. (pl. algoritmizálás, jártasság az internet jogban, stb.)

36

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Kérdés

Melyek azok a részterületek, amelyekre nem figyelnek eléggé a digitális bennszülöttek, pedig a digitális kompetencia részét képezik?

Eredeti kép forrása: <http://witsalliance.files.wordpress.com/2009/09/aa039576-teacher-copy.jpg>

37

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

NÉHÁNY TERÜLET, AHOL VAN MIT FEJLESZTENI

38

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A kompetenciát alkotó – mindig az adott kontextusnak megfelelő – ismeretek, készségek és attitűdök

- Az ITT természetének és a mindennapi élet különféle kontextusaiban betöltött szerepének, illetve lehetőségeinek alapos ismerete, amely magában foglalja:
  - a legfontosabb számítógépes alkalmazások, köztük a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés, az adatbázisok, az információátvitel és -kezelés ismeretét;
  - az internet és az elektronikus kommunikáció (e-mail, videokonferencia, egyéb hálózati eszközök) használata által nyújtott lehetőségek, valamint **a valóság és a virtuális világ közötti különbségek felismerését;**
  - az ITT felhasználási lehetőségeinek az ismeretét a személyiség kiteljesítését, a társadalmi beilleszkedést és a foglalkoztathatóságot elősegítő kreativitás és újítás terén;
  - a rendelkezésre álló információk megbízhatóságának és érvényességének (elérhetőség/elfogadhatóság) alapszintű megértését és annak felismerését, hogy az ITT interaktív használata során bizonyos etikai elveket tiszteletben kell tartani.**

39

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A kompetenciát alkotó – mindig az adott kontextusnak megfelelő – ismeretek, készségek és attitűdök

- Mivel az információs társadalom technológiáinak alkalmazására egyre több lehetőség van a mindennapi életben, így a tanulásban és a szabadidőben, a szükséges készségek a következők:
  - elektronikus információk, adatok és fogalmak keresése, gyűjtése és feldolgozása (létrehozása, rendszerezése, **a fontos és nem fontos, szubjektív és objektív, a valóságos és a virtuális közötti különbségtétel**), valamint szisztematikus módon történő felhasználása;
  - a megfelelő segédeszközök (prezentációk, grafikonok, táblázatok, térképek) használata összetett információk létrehozása, bemutatása vagy értelmezése céljából;
  - internetes oldalak elérése és az azokon történő keresés, valamint internet alapú szolgáltatások, pl. vitafórumok és elektronikus levelezés használata;
  - az ITT használata **a kritikai gondolkodás**, kreativitás és újítás szolgáltatában különböző kontextusokban otthon, a szabadidőben és a munkahelyen.

40

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A kompetenciát alkotó – mindig az adott kontextusnak megfelelő – ismeretek, készségek és attitűdök

- Hajlandóság az ITT használatára az önálló és **a csapatban végzett munka közben, kritikai és reflektív szemlélet alkalmazása a rendelkezésre álló információk értékelése során.**
  - Pozitív viszonyulás az internet-használathoz és fogékonyság a világháló biztonságos és *felelős* használata iránt, beleértve a személyes szféra és a kulturális különbségek tiszteletben tartását is.
  - Érdeklődés a *látókör szélesítése* érdekében történő ITT-használat iránt kulturális, társadalmi és szakmai célú közösségekben és hálózatokban való részvétel révén.

41

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

VALÓSÁG ÉS A VIRTUÁLIS VILÁG KÖZTI KÜLÖNBSÉG

42

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Valós világ <-> virtuális világ

Second Life (rövidítve: SL) internet alapú virtuális világ...
A letölthető kliensprogram lehetővé teszi a felhasználóknak avagy „lakóknak”, hogy mozgó avatárokon keresztül egymással kapcsolatba lépjenek, kialakítva ezzel egy magasabb szintű szociális hálózatot a metaverzumban.

A felhasználók szinte hasonlóan élhetik mindennapjaikat, mintha a való világban tennék azt. Számos lehetőséget vehetnek igénybe, felfedezhetik a játékban szereplő földeket, új ismeretségeket köthetnek más szereplőkkel, felépíthetik saját karakterüket, közösségi programokban vehetnek részt.

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Second_Life

43

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

A valóság és a virtuális világ közötti különbségek felismerése

- Aggasztó hírek a médiában
  - az autóvezetők egy része vakon hisz a különböző technológiákban (ABS, SRS).
  - egy nemrég megjelent tanulmány szerint főként a fiatal sofőrökre jellemző, hogy vakon követik autós navigációjuk utasításait.

<http://www.blogcdn.com/www.engadget.com/media/2007/03/mercedes-s1500-440.jpg>

http://images.teamsugar.com/files/up/1/1/15111/16_2008/4-17-08-bus-crash.jpg

44

technet.hu

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

TECHTUD PDA TELEFON TV SZÁMÍTÓGÉP OPS GAME FÓRUM

IT-VILÁG MOST - TECHNET - GPS

Baleset: a GPS-nek hitt a szeme helyett

Egy német teherautó-szálló balesetet szenvedett, miután vakon követte navigációja utasításait és egy keskeny vidéki úton beszalart egy kis híd alá.

Vak bizalom: újabb baleset Németországban a GPS miatt

2009. december 17. 11:54 - mbl

Címek: Szűkecsanak, Baleset, GPS, Útmutató

Beküldés: [György](#), [György](#), [György](#), [György](#), [György](#), [György](#)

A navigációs rendszerbe volt: vak bizalom vezetett innét balesethez Németországban, ahol egy öt utast szállító autó zuhanat a téves tájékoztatás miatt a kompáktkőn át a folyóba öfenszochat.

Forrás: http://www.technet.hu/gps/20091216/baleset_a_gps-nek_hitt_a_szeme_helyett/
<http://www.harmonet.hu/orulet/52057-vak-bizalom-ujabb-baleset-nemetorszagban-a-gps-miatt.html>

45

ELTE
INFORMATIKAI KAR

Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média
Informatika és
Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

BIZTONSÁG AZ INTERNETEN

46

ELTE
INFORMATIKAI KAR

Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média
Informatika és
Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Fontos és izgalmas kérdések

- Milyen biztonsági kockázatai vannak a chat-nek? Hogyan védekezhetünk? Egyáltalán hogyan viselkedjünk?
- Miért fontos az adatmentés? Hogyan lehet megszervezni? Milyen támogatást nyújtanak az egyes operációs rendszerek?
- On-line állam, e-kormányzat.
- Bizalmas adatok. Milyen a jó jelszó? Milyen adatkódolások vannak?

47

ELTE
INFORMATIKAI KAR

Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média
Informatika és
Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Fontos és izgalmas kérdések

- Veszélyes tartalmú internet-oldalak. Hogyan védekezhetünk? Mit mondjuk a gyerekeknek?
- Az internet és a jog. Milyen szabályok vannak a virtuális világban? Csalási módszerek, adatvédelmi kérdések, illegális tartalmak, kéréslen levelek.
- Banki ügyintézés. Veszélyek, biztonsági tanácsok.
- Számítógépes játékok biztonsági kérdései.
- Telefonálás az interneten. Hasznos tanácsok.

48

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Fontos és izgalmas kérdések

- Vásárlás az interneten. Bankkártyás fizetési módok, on-line aukciók.
- Vírusok, trójai programok.

49

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Biztonságos internet

- <http://www.biztonsagosinternet.hu/>
- Az imént feltett kérdésekre megtaláljuk a válaszokat.

50

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

SZERZŐI JOG

51

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Szerzői jog

- A szerzői jog a szellemi tulajdonjog azon területe, amely a szerzői művek, azaz bármely, az alkotó szellemi tevékenységéből fakadó, az irodalom, a tudomány és a művészet területén létrehozott egyéni, eredeti alkotás – függetlenül attól, hogy az adott alkotás milyen műtípusban testesül meg – szerzőinek és az ún. szerzői joghoz kapcsolódó jogok jogosultjainak védelmét szabályozza.

Forrás: <http://www.sulinet.hu/ikt/docs/jog.pdf>

52

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Szerzői jog

- Téves az az elképzelés, hogy az interneten fellelhető tartalmak mindegyike szabadon felhasználható
  - felhasználó nem minden esetben tudja eldönteni, hogy az adott forrás éppen melyik ország jogrendje szerint ítéendő meg (például: hol van az a szerver, amin közzétették), így online tartalmak esetében célszerű – bár jelentős hibalehetőséget magában hordozó – megoldás a kereszthivatkozás (hyperlink) alkalmazása

Forrás: <http://www.sulinet.hu/ikt/docs/jog.pdf>

53

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Szerzői jog

- Figyelnünk arra, hogy az az eszköz, amivel éppen előállítunk valamit, jogszerűen is használható-e arra a tevékenységre, amit éppen végzünk vele. (pl. oktatási licenzelésű szoftverrel fizetős termék előállítása)
- Érdemes ellátogatni az alábbi oldalra:
<http://szerzoijog.sulinet.hu/>

Forrás: <http://www.sulinet.hu/ikt/docs/jog.pdf>

54

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Creative Commons

- A **Creative Commons** („kreatív közjavak”) egy nonprofit szervezet, melynek célja az olyan kreatív művek mennyiségének növelése, melyeket mások jogszerűen megoszthatnak egymással vagy felhasználhatnak a saját műveikhez.
- A *Creative Commons* weblapja lehetővé teszi a szerzői jogi oltalom (copyright) alá eső művek tulajdonosainak, hogy az oltalom alatt álló jogok egy részét a közösségre hagyományozzák, míg más részét maguknak megtartsák. Mindezt változatos licenc- és szerződés-formákkal segítik, amelyek lehetővé teszik például a teljes közkinccsé nyilvánítást éppúgy, mint számos szabad licenc formát a nyílt tartalom biztosításához.

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons

55

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Creative Commons licenzek

A Creative Commons licencai az alábbi jogokat biztosíthatják:

	to Share	A mű szabadon másítható, terjeszthető, bemutatható és előadható.
	to Remix	Számmazékos művek (feldolgozások) hozhatók létre.

A Creative Commons licencai négy korlátozó feltétel különböző variációból állnak össze. Ezek az alábbiak:

	Attribúció/ BY	Nevet meg?	by	A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetni a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a mű címét).
	Noncomercial	Ne add el!	nc	A mű nem használható fel kereskedelmi célra.
	No Derivative Works	Ne változtasd!	nd, noDerivs	A mű nem módosítható és nem készíthető belső átdolgozás, számmazékos mű.
	Share Alike	Égy add tovább!	sa	A mű a jelenlegivel megegyező vagy azzi keresztes licenc alatt terjeszthető.

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons

56

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Creative Commons licenzek

E négy feltétel alapján állítottak össze a Creative Commons-liceneket.

Creative Commons 3.0 licencké nevei	Jogok	Korlátozások ⁽²⁾
Attribution (CC-BY) <i>Nevezd meg!</i>		
Attribution-Non-Commercial (CC-BY-NC) <i>Nevezd meg!-Ne vétezz!</i>		
Attribution-Non-Commercial-No Derivatives (CC-BY-NC-ND) <i>Nevezd meg!-Ne add el!-Ne változtasd!</i>		
Attribution-Non-Commercial (CC-BY-NC) <i>Nevezd meg!-Ne add el!</i>		
Attribution-Non-Commercial-Share Alike (CC-BY-NC-SA) <i>Nevezd meg!-Ne add el!-Igy add tovább!</i>		
Attribution-Share Alike (CC-BY-SA) <i>Nevezd meg!-Igy add tovább!</i>		
Public Domain (CC0) <i>Közhasználat</i>		

Forrás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Creative_Commons

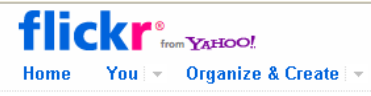
57

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Gyakorlati példa

- Egy kiadványban állatokról szóló képeket szeretnénk elhelyezni. Olyan fotót keresünk, amelyet felhasználhatunk üzleti célra is.
- Megoldás: Keresünk fotót a <http://www.flickr.com/> fotó-megosztó portálon!

58

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Gyakorlati példa

- Használjuk az Advanced Search (Haladó keresés) funkciót!

Advanced Search

Search for:

Tags: Use these options to help

Only search within Creative Commons-licensed content

Find content to use commercially

Find content to modify, adapt, or build upon

59

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Gyakorlati példa

A kép kiválasztása után kattintsunk az Additional information (További információk) szakaszban a felhasználási jogra vonatkozó hivatkozásra.

Additional Information

  Some rights reserved

Anyone can see this photo

60

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

 Gyakorlati példa

A kép kiválasztása után kattintsunk az Additional information (További információk) szakaszban a felhasználási jogra vonatkozó hivatkozásra.

Additional Information

  Some rights reserved

Anyone can see this photo

61

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

 Gyakorlati példa

A következőket teheted a művel:

- szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet
- számszerűsített műveket (pl. blogok) közzétehetsz róla

 APPROVED FOR WORK

Az alábbi feltételekkel:

- **Nevet meg** — A szerző vagy a jogeseti által meghatározott mások nevével közzé kell tenned a művet kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy ábráját, a MC címét).
- **Figy add tovább!** — Ha megváltoztatod, átírod, fordítod, vagy más módon átdolgozol ezt a művet, az új (ké)lét közzétételénél a jelenlegi forrás megjelölését közzé kell tenned.

62

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

 Gyakorlati példa

<http://www.flickr.com/photos/badianni/> / [CC BY-SA 2.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/)

63

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatikai Kar Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

FORRÁSKRITIKA

http://ot.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=893%3Aaz-internetes-forraskritika-fontossaga-1-resz&catid=220%3Akepzespickingalul&Itemid=146

A szerző: **Fodorné Tóth Krisztina** kommunikációkutató, egyetemi tanársegéd (PTE FEEK),

64

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Forráskritika

- „Csak rákeresek – kimásolom – beillesztem – kész a házi dolgozat” felfogás
  - Hiányzik a forrásmegjelölés
    - On-line plágiumkereső szolgáltatással megpróbálhatjuk kiszűrni
    - <http://kopi.sztaki.hu/>
  - A fókuszált keresésben jártasságot szerez a diák, de **fogalma sincs arról, mit érdekes és mit ajánlatos beleírnia a dolgozatába, tételébe.**
  - Tárgyi tévedések

Forrás: http://iot.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=893%3Aaz-internetes-forraskritika-fontossaga-1-resz&catid=220%3Akepzespickalul&Itemid=146

65

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Forráskritika

- Az internetes tartalom-szelekciónak alapvetően két része van: a **hatékony keresési kulcsszavak** megtalálása, majd a talált **tartalom szűrése a forrás mérlegelésével**, szükség esetén erre irányuló **újabb keresésekkel**.
- Válogathatunk a szerzők neve, foglalkozás szerint
- Szakportálok, szakfolyóiratok on-line változatai részesítsük előnyben
- A **szubjektív írások** (pl. blogok, hozzászólások) kétséges minőségűek, még akkor sem feltétlenül megbízhatók, ha a szerző egyértelműen szakértő.

Forrás: http://iot.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=893%3Aaz-internetes-forraskritika-fontossaga-1-resz&catid=220%3Akepzespickalul&Itemid=146

66

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Forráskritika

- A szakkifejezés jellegű kulcsszavak sem garantálják ugyan a minőséget, de a témát a legfelszínesebben tárgyaló oldalak így valószínűleg kimaradnak a találatok közül.
- az **online lexikonok szócikkeit is kritikusan nézzük**: mivel a wiki formát szakmai közösségek is használják, mindig utána kell néznünk a szócikk szerzőjének, illetve tudnunk kell, hogy a teljesen szabad szerkesztésű lexikonoknál (pl. wikipedia) nincs egyértelmű minőségi szűrője a feltöltött anyagoknak, tehát nagyon jó minőségű és kevésbé színvonalas cikkek egyaránt találhatóak bennük.
- az **anonim, azaz ellenőrizhetetlen forrásokat** semmiképpen sem célszerű megfelelőként elfogadni.

Forrás: http://iot.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=893%3Aaz-internetes-forraskritika-fontossaga-1-resz&catid=220%3Akepzespickalul&Itemid=146

67

ELTE Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
 Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

HASZNOS TIPPEK, ÉRDEKESSÉGEK

68

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Youtube videók

- Valahol intézményesen tiltják az elérését, pedig rengeteg az oktatásban felhasználható videót találhatunk.
  - Kivédhetjük-e, hogy a videókhoz kapcsolódó (sokszor rosszindulatú) kommentek eltérjék a figyelmet a tárgyról?

69

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Youtube videók

- Megoldás:
  - <http://www.safeshare.tv/>
- Még azt is megadhatjuk, hogy mettől meddig szeretnénk a videót lejátszani

<http://www.safeshare.tv/v/Bm12OdoOJMw>

70

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Eredmény

71

ELTE **INFORMATIKAI KAR** Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
Abonyi-Tóth Andor

Csoportmunka virtuális környezetben

- <http://www.ning.com/>

72

ELTE **Media- és Oktásinformatikai Tanszék**
Media Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

Csoportmunka eredményének (bemutatójának) dokumentálása

Segédanyag: <http://www.sulinet.hu/tart/fncikk/Kacsi/0/32702/index.html>

73

ELTE **Media- és Oktásinformatikai Tanszék**
Media Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

Hasznos linkek

- Interaktív Oktatástechnika Portál
 – <http://iot.hu/>
- A tanulás új, érdekes formáival foglalkozó blog
 – <http://komposzt.wordpress.com/>
- Az interaktív tábla módszertana
 – <http://www.interaktivtabla.eoldal.hu/>
- Tanárblog - az IKT portál
 – <http://www.tanarblog.hu/>

74

ELTE **Media- és Oktásinformatikai Tanszék**
Media Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

HAZAI JÓ GYAKORLATOK

75

ELTE **Media- és Oktásinformatikai Tanszék**
Media Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia
 Abonyi-Tóth Andor

Oktatókutató és fejlesztő intézet - gyermekinformatika

<http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=kiadvany&kod=gymekuj>

76

ELTE Információs Kőr Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

Sulinet Digitális Tudásbázis

<http://sdt.sulinet.hu>

- **Előadás támogatása**
  - webes lejátszó és lapszerkezet
  - mentési lehetőség
  - előadásszerkesztő
  - offline használat
  - publikus/privát terület
- **Tanórai munkaformák támogatása**
  - kutatási feladat (egyéni, páros stb.)
  - kísérletek támogatása
  - Kollaboratív feladatok (fórum, chat)
- **Fogalmak**
  - fogalomjelölések
  - fogalmi térképek
  - fogalomkereső

Forrás: Főző Attila: A digitális kompetencia fejlesztése
<http://www.slideshare.net/h2so4/a-digitalis-kompetencia-fejlesztse>

ELTE Információs Kőr Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

Sunflower animációk-szimulációk

Biológia Kémia Fizika

<http://sdt.sulinet.hu/sunflower/SMS/start.htm>

Forrás: Főző Attila: Digitális kompetencia fejlesztés a pedagógiai gyakorlatban
<http://www.slideshare.net/h2so4/digitalis-kompetencia-2009>

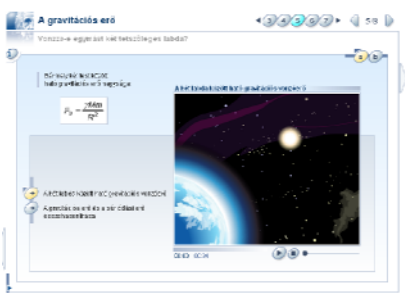
ELTE Információs Kőr Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

Realika

<http://realika.educatio.hu>

- Tanulói és tanári változat
- 251 leckényi digitális tananyag:
  - matematika
  - fizika
  - biológia
  - kémia

Forrás: Főző Attila: Digitális kompetencia fejlesztés a pedagógiai gyakorlatban
<http://www.slideshare.net/h2so4/digitalis-kompetencia-2009>

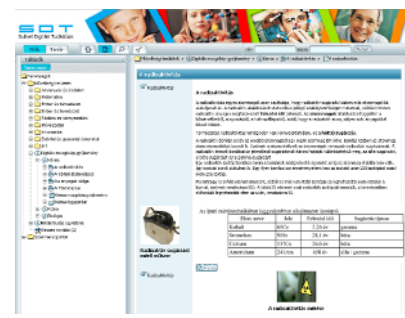
ELTE Információs Kőr Média- és Oktatásinformatikai Tanszék
Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

Sulinet Digitális Mozgóképgyűjtemény

<http://sdt.sulinet.hu/Player/default.aspx?q=6b71397c-e1d6-4bf8-b541-3727b4ea1ade&v=1&b=3>

A digitális tananyag a természettudományok (fizika, kémia, biológia) egyes témaköreit dolgozza fel 98 foglalkozás és 34 tevékenység keretében.

Forrás: Főző Attila: Digitális kompetencia fejlesztés a pedagógiai gyakorlatban
<http://www.slideshare.net/h2so4/digitalis-kompetencia-2009>

ELTE Informatikai Kar Média- és Oktásinformatikai Tanszék
 Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

IKT műhely

<http://www.sulinet.hu/iktmuhely/>

- 14 db óravázlat szakmai észrevételekkel, tanácsokkal
- offline módon lejátszható SDT-tananyag minden foglalkozáshoz
- az IKT-alapú foglalkozások filmjei

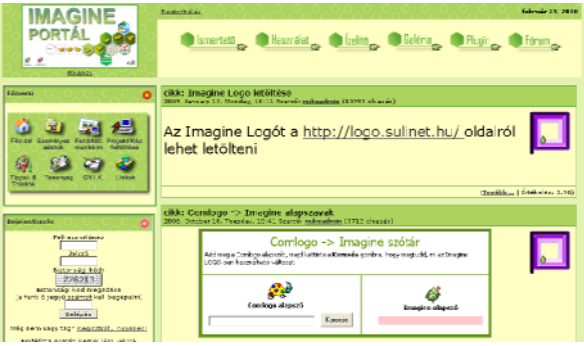
Forrás: Főző Attila: Digitális kompetencia fejlesztés a pedagógiai gyakorlatban
<http://www.slideshare.net/h2so4/digitlis-kompetencia-2009>

ELTE Informatikai Kar Média- és Oktásinformatikai Tanszék
 Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

Imagine Logo környezet és portál

- <http://imagine.elte.hu>

82

ELTE Informatikai Kar Média- és Oktásinformatikai Tanszék
 Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

Digitális kompetencia honlap

<http://ikt.sulinet.hu/>

ELTE Informatikai Kar Média- és Oktásinformatikai Tanszék
 Média Informatika és Technológia Csoport

A digitális kompetencia Abonyi-Tóth Andor

Az előadás letöltése:

<http://abonyita.inf.elte.hu/digkomp20100225.pdf>

Abonyi-Tóth Andor
 ELTE Informatikai Kar
 Média- és Oktásinformatikai Tanszék
 Média Informatika és Technológia Csoport
abonyita@inf.elte.hu

84